Behorend bij raadsbesluit addendum beleidsplan schuldhulpverlening 2022-2025
Interim-griffier

Digitaal ondertekend door Cecile G.M. Bus
op 20-12-2023

Cecile G.M. Bus

Addendum

Aanvulling op het Beleidsplan schuldhulpverlening ISD Bollenstreek 2022 – 2025 "Gezamenlijk naar een financieel gezonde toekomst" van de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk:

Ingangsdatum is 1 januari 2024

Hoofdstuk 1 Aanleiding en inleiding

Het verankeren van schuldhulpverleningsbeleid is voorgeschreven op grond van artikel 2 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). De gemeenteraad moet telkens voor een termijn van vier jaar een plan opstellen. Hiermee wordt bereikt dat de gemeenteraad richting geeft aan de schuldhulpverlening aan inwoners van haar gemeente.

Dit heeft de gemeenteraad gedaan in de periode december 2021 door het Beleidsplan schuldhulpverlening ISD Bollenstreek 2022 – 2025 "Gezamenlijk naar een financieel gezonde toekomst" (Beleidsplan) vast te stellen.

Dit addendum voorziet in de termijnverkorting van de aflosperiode in het minnelijk schuldregelingstraject natuurlijke personen (Msnp). Hiernaast wordt voorzien in de overige wijzigingen die verband houden met de wijzigingen in de Faillisementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsanering natuurlijke personen.

Hoofdstuk 2 Termijn aflosperiode 18 maanden

De verkorting van de aflosperiode volgt uit door de Eerste Kamer aangenomen wijziging van de Faillissementswet (*7 februari 2023*). Bij amendement is opgenomen dat de duur van het traject van de Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) ook wordt verkort. In de kamerbrief van 26 mei 2023[1] is vastgesteld dat de Wsnp ook per 1 juli 2023 wordt verkort van 36 naar 18 maanden. Ten opzichte van de ingangsdatum van dit addendum, wijkt de inwerkingtreding van de 18 maanden termijn op dit onderdeel af. De ISD Bollenstreek werkt al per 1 juli 2023 conform de nieuwe termijn.

De looptijd van een schuldregeling in een Msnp is niet wettelijk geregeld, maar een afspraak tussen de schuldhulpverlener en de schuldeisers. Om te borgen dat de Msnp en de Wsnp op elkaar aansluiten en elkaar aanvullen in plaats van elkaar te verdringen, is het noodzakelijk dat de aflostermijn van de Msnp ook wordt gewijzigd naar 18 maanden.

Omdat het minnelijk traject voorafgaat aan het wettelijk traject is het wenselijk dat beide trajecten dezelfde termijnen worden gehanteerd. Vanuit de overheid in samenwerking met de VNG en de NVVK is besloten dat deze verkorting voor de Msnp ingaat per 1 juli 2023. De ISD Bollenstreek is hierbij aangesloten. Het doel van de verkorting van het traject is het bieden van perspectief op een schuldenvrije toekomst voor de inwoners in een problematische schuldensituatie. Hiernaast wordt de drempel verlaagd om schuldhulpverlening te vragen.

De aflosperiode van 18 maanden geldt voor zowel het minnelijk traject als voor de saneringskredieten. Daar waar in het Beleidsplan de periode van 36 maanden is genoemd, kan dit worden gelezen als 18 maanden.

[1] Kamerbrief aan de Tweede Kamer d.d. 26 mei 2023 met kenmerk 4663033

Hoofdstuk 3 Geen overgangsrecht

Aanvragen van voor 1 juli 2023 waarvoor nog geen voorstellen en akkoorden van de schuldeisers zijn ontvangen, worden conform de nieuwe aflosperiode voortgezet.

In de Wsnp is geen overgangsrecht voor de reeds lopende Wsnp trajecten, dat wil zeggen: de trajecten die zijn afgesloten voor 1 juli 2023 blijven 36 maanden. Hierover is de volgende motivatie te vinden in de eerder genoemde kamerbrief van 26 mei 2023.

> *"Daarbij is nadrukkelijk gekeken of er mogelijkheden zijn om reeds lopende Wsnp-trajecten op basis van de wetswijziging te verkorten. Deze mogelijkheden zijn er helaas niet. Dit komt omdat er rekening gehouden dient te worden met dat de duur van een Wsnp-traject bij vonnis wordt bepaald. Daarnaast is bij de wetsbehandeling en specifiek deze wijziging die bij amendement is ingediend geen overgangsbepaling opgenomen. Ik ben me er van bewust dat dit voor een burger die in een lopend Wsnp-traject zit als moeilijk zal worden ervaren. Dit is mede reden geweest om de wet zo spoedig mogelijk in te voeren, zodat het aantal personen waarvoor dit geldt zo beperkt mogelijk wordt gehouden."*

Inmiddels is jurisprudentie dat dit standpunt bevestigd[2]. Vanwege bovengenoemde reden wordt voorgesteld om aan te sluiten bij de werkwijze zoals geldig voor de Wsnp. Er is in het minnelijk traject weliswaar geen sprake van een vonnis, maar wel afspraken met schuldeisers en er is een overeenkomst. Een verkorting van het traject betekent ook een lager totaal aflosbedrag. Het is om deze reden ook nadelig voor de schuldeisers om trajecten aan te passen en niet aannemelijk dat zij hier in meegaan omdat de afspraken al gemaakt zijn.

Hoofdstuk 4 Coaching en begeleiding tijdens het traject en nazorg

Nu de periode verkort is van 36 maanden naar 18 maanden, is er korter de tijd om de inwoner te begeleiden. De huidige werkwijze is hierop aangepast. De consulenten zijn getraind in coachingsvaardigheden. Het coachen tijdens het traject wordt intensiever ingezet en is onderdeel van het plan van aanpak. Hierbij blijft het stress sensitieve werken een belangrijk uitgangspunt. Met de inwoners worden frequenter afspraken ingepland, waarbij maatwerk mogelijk is. De behoefte, kennis en vaardigheden van de inwoner zijn hierin leidend. Hiernaast sluiten wij als NVVK lid aan bij de vereisten die de NVVK stelt.

Nu het traject verkort is, heeft nazorg een nog grotere rol gekregen. Het doel van de budgetcoaching is toe te werken naar een duurzame schuldenvriie toekomst voor de inwoner. Na einde van het begeleidingstraject, wordt er nog een aantal keer contact opgenomen met klant om te monitoren of er nog ondersteuning nodig is.

[2] ECLI:NL:RBOVE:2023:2668, Rechtbank Overijssel, C 08/23/1 R (rechtspraak.nl)

Hoofdstuk 5 Recidive en goede trouw toets

Binnen de Wsnp is de recidivetermijn van 10 jaar vervallen per 1 juli 2023. Dit houdt in dat iedereen een tweede kans verdient. Wel mogen er extra vragen worden gesteld waarom de inwoner opnieuw in een problematische schuldensituatie terecht is gekomen.

In het huidig Beleidsplan staat een recidivetermijn van 12 maanden opgenomen[3]. Hoewel recidive in de praktijk weinig voorkwam en hier maatwerk werd toegepast, is het nodig om het Beleidsplan en de Uitvoeringsregels hier op aan te passen. Het is tegenstrijdig als de vereisten voor de Wsnp soepeler zijn dan de Msnp. Daarom het voorstel om de recidivetermijn te laten vervallen. Mocht een inwoner zich opnieuw melden, zullen er wel extra vragen worden gesteld waarom de inwoner opnieuw in een problematische schuldensituatie terecht is gekomen.

Binnen de Wsnp is de goede trouw toets van vijf jaar verkort naar drie jaar. In ons huidig Beleidsplan staat deze termijn al op drie jaar (36 maanden). Hierbij blijft toepassing van de hardheidsclausule mogelijk om de termijn nog verder te verkorten.

Hoofdstuk 6 Melding CKI

In het Beleidsplan is conform het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening opgenomen en verplicht om de inwoner die is toegelaten tot de schuldhulpverlening te registreren in het Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI) onderdeel van Bureau Krediet Registratie (BKR). Registratie is tijdens het traject, maar ook na afloop van het traject. De registratietermijn na afloop van het traject is momenteel vijf jaar. Maar het blijkt dat mensen met een schuldhulpverleden extra streng worden beoordeeld bij het afsluiten van een krediet. Daarom is het streven om de termijn van vijf jaar te verkorten naar zes maanden. De minister verwacht hierover meer informatie te kunnen verstrekken na de zomer van 2023. Ook met betrekking tot de technische aspecten rondom de BKR registraties.

Registraties ten aanzien van schuldhulp vervallen straks zes maanden na afronding van het traject. Wanneer een inwoner een kredietovereenkomst had, blijven die gegevens over die overeenkomst in het BKR staan in lijn met de methodiek die van toepassing is op alle kredietgegevens. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen mensen die in een schuldhulptraject hebben gezeten en mensen voor wie dat niet geldt. Er zou immers een ongelijk situatie kunnen ontstaan ten opzichte van personen die zonder schuldhulp hun krediet aflossen. De termijn hiervoor is ook vijf jaar, maar hierover is een wetsvoorstel in de maak om dit te verkorten naar drie jaar.

Als er nieuwe ontwikkelingen zich voordoen dat volgt uit de wetswijziging, zal de ISD Bollenstreek hierbij aansluiten [4].

[3] blz. 26, hoofdstuk 4.1 van het Beleidsplan
[4] blz. 24, hoofdstuk 3.5 van het Beleidsplan